

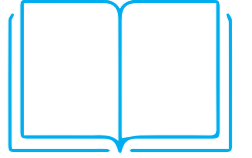
unicef

her çocuk için

TÜRKİYE – UNICEF
ÜLKE İŞBİRLİĞİ PROGRAMI
2016-2020

2017
YILLIK
RAPORU

ÖZET METİN

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yarısı kız olmak üzere yaklaşık
600 binden fazla
mülteci çocuk
örgün eğitime dahil oldu; bu sayı,
bir önceki ders yılına göre
%24 oranında bir artışa işaret ediyor

Türkiye, çocuk haklarının gözetilmesi ve geliştirilmesi açısından önemli kapasiteye sahip üst-orta gelir düzeyinde bir ülkedir. Ancak, çocuk yoksulluğu, çocuk işçiliği, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ve çocuk evlilikleri gibi sorunlar sürerken özellikle en güç durumdaki gruplar açısından kaliteli kapsayıcı eğitime erişimde, şiddet ve istismara karşı korunmada birtakım farklar olduğu gözlenmektedir. En güç durumda olan çocuklar arasında engeli olanlar, çocuk işçiler, kanun ile ihtilafa düşmüş olanlar, ergen yaşlardaki kız ve erkek çocuklarla mülteci çocuklar yer almaktadır. Türkiye’de geçici koruma statüsünde 3,4 milyonu aşkın Suriyeli bulunmaktadır ve bu mültecilerin yaklaşık 1,5 milyonunu çocuklar oluşturmaktadır. Buna ek olarak, diğer ülkelerden gelen kayıtlı göçmen ve iltica talebinde bulunan kişilerin sayısı da 365 bin civarındadır. Türkiye’nin mültecilerin ihtiyaçlarının karşılanması ve çeşitli hizmetlere erişimlerinin sağlanması konularındaki kararlılığına ve bunun için ulusal kaynaklarının önemli bir bölümünü ayırmasına rağmen, mülteci sayısının daha önce görülmemiş boyutlara ulaşması nedeniyle uluslararası desteğe daha fazla ve sürekli ihtiyaç duyulmaktadır.

UNICEF’in 2017 yılında Türkiye’de yaptığı çalışmaların finansal tutarı bir önceki yıla göre %50 artışla 151 milyon USD’ye ulaşmıştır. Bu ek kaynaklar sayesinde Ülke Programı, çocuk hakları gündemini güç durumdaki Türk ve mülteci çocuklar için ileriye taşıma imkânı bulabilmiştir. Özellikle eğitim alanında birçok ilerleme sağlanmıştır.

2017 yılı sonunda bir önceki ders yılına göre %24 oranında artışla yarısı kız olmak üzere 600 binden fazla mülteci çocuk örgün eğitime kayıtlı hale gelmiştir. Böylece ilk kez devlet okullarına kayıtlı Suriyeli çocuk sayısı geçici eğitim merkezlerindeki (GEM) Suriyeli çocuk sayısını aşmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ile UNICEF arasında devam eden sürekli ve geniş kapsamlı işbirliği bu başarıya önemli katkıda bulunmuştur. Bir başka önemli gelişme de okula kayıt ve devamlılık koşuluna bağlı olmak üzere ulusal şartlı eğitim yardımını öngören sistemin güç durumdaki 188 bin mülteci çocuğu da kapsayacak şekilde genişletilmesidir.

©UNICEF/Rich

UNICEF'in, mülteci çocukların eğitim hakkından yararlanmalarının önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik çabalara çok yönlü desteği, MEB tarafından 2018 yılında başlatılacak okul dışı Suriyeli çocuklar ve ergenlere yönelik hızlandırılmış eğitim programını (HEP) da kapsamaktadır.

UNICEF, çocuk koruma alanında da güç durumdaki Türk ve mülteci çocuklara daha iyi hizmet götürülmesine yönelik ulusal program ve sistemlerin güçlendirilmesini öngören benzer bir strateji izlemeyi sürdürmüştür. Uygulamalarda ağırlık verilen başlıklar, ebeveyn eğitimi programları da dâhil olmak üzere önleme, ailelere destek sağlama ve çocukların mevcut hizmetlere erişimini kolaylaştırma programlarının güçlendirilmesi, psikososyal bakım hizmetleri ile bilgi ve yönlendirme hizmetleri veren merkezlerin hizmete açılması olmuştur.

Ortaklarının sahip olduğu geniş ağ sayesinde UNICEF, çocuk koruma hizmetleriyle güç durumdaki 150 bin kadar çocuğa ulaşabilmiştir.

Mültecilere yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) programına çocuk koruma bileşeninin de dâhil edilmesi ve Aile Sosyal Destek Programının (ASDEP) mülteci aileleri de kapsayacak şekilde genişletilmesinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ile birlikte çalışılmıştır.

UNICEF ayrıca, Sağlık Bakanlığı (SB) tarafından beş yaşından küçük 376 bin mülteci çocuğa ulaşılan üç turluk aşı kampanyasını desteklemiş ve Suriye'deki çocuk felci salgınına yönelik ihtiyat planı kapsamında Sağlık Bakanlığı'na 50.000 doz IPV aşısı temin etmiştir.

UNICEF ortaöğretimde devamsızlık, terk, evlenme riski altındaki kız çocukların hakları, çalışan, engeli olan ve Türkiye'deki yargı sisteminin konusu olan çocuklar gibi konularda asıl ülkeleri neresi olursa olsun tüm çocukları gözeterek bu alanlardaki çabalara desteğini sürdürmektedir. 2017 yılında UNICEF çocuk işçiliğinin önlenmesi bağlamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) bünyesindeki 400'den fazla iş müfettişinin kapasitesinin geliştirilmesine destek sağlamıştır. Bu arada engeli olan çocukların ana akım erken dönem çocukluk eğitimi kapsamına alınmasını sağlamak üzere MEB'le bir girişim başlatılmıştır. UNICEF'in tanıtım-savunu çalışmaları ile kanun ile ihtilafa düşmüş çocuklara ilişkin yönetimini güçlendirmeye yönelik yasal reform sürecine aktif katkıda bulunmuştur. Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Daire Başkanlığı'nı çocuklara yönelik politikalar geliştirmek ve uygulamakla resmen görevlendiren mağdur haklarıyla ilgili yasa tasarısının 2018 yılında çıkarılması beklenmektedir.

UNICEF'in Türkiye'deki ortaklıklarına 2017 yılında yenilerini eklemiştir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) ile birlikte hazırlanan yeni bir çalışma planı, göç yönetimi politikasında çocuğun yüksek yararının merkeze konulmasını sağlama yönünde kapasite geliştirilmesini öngörmektedir. Kilis Belediyesi ile oluşturulan yeni ortaklık, özellikle çocuk yaşta evliliklerin önlenmesine odaklanırken eğitim ve çocuk koruma hizmetlerinin güçlendirilmesi konularını da içermektedir. Kışık nakit yardımlarına yönelik olarak Kırıkhan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) ile yapılan anlaşma diğer SYDV'lerle gerçekleştirilecek ortak çalışmalara emsal teşkil edecektir. Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) ise çocuk işçiliğine karşı mücadelede önemli bir yeni ortaktır.

UNICEF, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), MEB, ASPB ve Türk Kızılayı ile ortak çalışmalarını Türkiye'nin ötesinde başka ülkeleri de kapsayacak şekilde genişletmiş ve onların insani yardım deneyim ve uzmanlıklarını paylaşabilmelerine destek olmuştur.

UNICEF diğer BM kuruluşları ile birlikte 2019-2023 dönemi 11. Kalkınma Planının (KP) hazırlanmasına ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SKH) Türkiye'ye uyarlanmasına yardımcı olmaktadır. Kalkınma Bakanlığı (KB) eşgüdümünde süren KP'yle ilgili görüş alışverişi, UNICEF, Sivil Toplum ve Hükümet ortakları için başta en güç durumdakiler olmak üzere çocuk gündemini öne çıkaran ulusal politikaların savunusu için bir fırsat sunmaktadır. Gündem 2030'la ilgili diyalog KP süreciyle ilişkilendirilmiştir. KB, TürkStat ve BM kuruluşlarının katılımlarıyla düzenlenen çalıştay bu süreçteki Hükümet-BM işbirliği açısından önemli bir kilometre taşı olmuştur ve bu işbirliği 2018 yılının ilk yarısında da devam edecektir.

çok
yönlü
destek

EĞİTİM ALANINDA ÜLKE PROGRAMI SONUÇLARI

Mülteci çocuklar için
834
okul öncesi, ilköğretim ve
ortaöğretim **sınıfı** açıldı

Örgün eğitime erişim

UNICEF'in Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ile ortaklığı, Suriyeli çocukların okullaşmasında önemli bir artış sağlamıştır. 2017 yılı sonuna gelindiğinde hemen hemen yarısı kız olmak üzere 600 binden fazla mülteci çocuk örgün eğitime kayıtlı duruma gelmiştir. Bu, bir önceki ders yılına göre %24'lük bir artış gerçekleştiğine işaret etmektedir. Krizin başlamasından bu yana ilk kez devlet okuluna kayıtlı Suriyeli çocuk sayısı GEM'lerdeki sayıyı aşmıştır. Ne var ki halen 350 binden fazla çocuk okula gidememektedir ve tüm mülteci çocukların eğitime eşit derecede erişimini sağlamak için eğitim hizmetlerinin kapsamının genişletilmesi gerekmektedir.

2017/2018 eğitim yılının başında UNICEF tarafından gerçekleştirilen görüşmelerde Suriyeli ailelerin çocuklarının eğitimi konusunda bazı endişeler taşıdıklarını ve okula gitmeleri için dikkate değer bir çaba gösterdiklerini ortaya koymuştur. Ancak, aralarında kayıt süreci hakkında bilgi eksikliği, maddi engeller ve iletişim güçlükleri gibi sorunlarla karşılaşanlar bulunmaktadır.

Temeldeki nedenler ise, hem hizmetlerin sunumuyla hem de mülteci ailelerin karşılaştıkları güçlüklerle ilgilidir. UNICEF eğitime katılım söz konusu olduğunda arz ve talebi ele alan müdahalelerde bulunmaktadır.

Arz tarafında UNICEF; %54'ü kadın olmak üzere 13.200 Suriyeli gönüllü öğretmene MEB-PTT-UNICEF ortaklığında hayata geçirilen Öğretmen Teşvik Programı aracılığıyla aylık teşvik sağlanması, ek öğrenme ortamları oluşturulması ve bunların donatılması ile güvenli okul ortamları yaratılması için gerekli finansal kaynakların oluşturulması gibi konularda destek vermiştir. Suriyeli öğretmenlerin statüsünü ve gelecekteki rollerini belirlemek üzere Suriyeli Eğitim Personeli Yönetimi Stratejisi (EPYS)'nin düzenlenmesine ilişkin görüşmeler sürmektedir. Bu bağlamda Suriyeli öğrencilerin GEM'lerden devlet okullarına geçişi, bu geçişin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi ve Suriyeli çocukların iyi bir öğrenim görmelerinde Suriyeli öğretmenlerin oynayabilecekleri roller gibi konular dikkate alınmaktadır.

Beş ilde kamp ve kamp dışında olmak üzere toplam 9.660 öğrenci kapasiteli yedi prefabrike okulun yapımı tamamlanmıştır. Buna ek olarak örgün eğitim için 530 derslik, erken dönem çocukluk eğitimi (EÇE) için de 304 derslik sağlanmış, böylece örgün eğitimde 38 bin, EÇE’de ise 15.200 çocuk öğrenim imkanına kavuşmuştur. UNICEF ayrıca 1.903 dersliğe mobilya ve donanım sağlamış, 26.920 çocuğun yararlanabileceği 732 set EÇE öğrenim materyali dağıtmıştır. 404 GEM’in okul bakım giderlerine katkıda bulunmuş, bundan da 230 bin çocuk yararlanmıştır.

Talep tarafında ise, mülteci çocuklara yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) Programı Haziran ayında başlatılmıştır. Programın amacı, çocukların okula düzenli olarak devam etmelerini sağlamak ve en güç durumdaki mülteci aileleri çocuklarını okula kaydettirmeleri konusunda

teşvik etmektir. UNICEF mülteci ailelerin eğitim fırsatlarına ilişkin bilgilerini artırmak için, “eğitime giden yollar” adı altında saha çalışanlarına ve STK personeline yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlemiştir. Ayrıca, sekiz ilde gerçekleştirilen evden eve hizmet programını destekleyerek 46.653 kişiye mevcut eğitim fırsatları hakkında bilgi verilmesine katkı sağlamıştır. Bunlara ek olarak GEM ve devlet okullarındaki 372 bin mülteci çocuğa kırtasiye setleri ve okul çantaları temin edilmiştir.

UNICEF, Yabancı Öğrenci Bilgi İşletim Sisteminin (YÖBİS) 2016 yılında MEB’e devredilmesinden sonrada sistem kullanıcılarında kapasite geliştirme çalışmalarını 23 ilden 600 MEB personelinin katıldığı bir çalıştayla desteklemeye devam etmiştir. Bu sistem hükümetin mülteci çocuklarla ilgili temel eğitim göstergelerini belirlemesine yardımcı olmaktadır.

Kaliteli kapsayıcı eğitim

Kaliteli eğitim konusunda UNICEF, MEB’le politika diyaloglarını ve sağladığı teknik destek çalışmalarını sürdürmüştür. Amaçlanan, eğitim sisteminin engeli olan çocuklar (EoÇ) ve mülteciler başta olmak üzere en dezavantajlı durumdaki tüm çocuklara kaliteli ve kapsayıcı eğitim verme kapasitesinin güçlendirilmesidir.

Kapsayıcı eğitim, pedagojik bilgi ve beceriler konularında toplam 18.616 Suriyeli gönüllü öğretmen ve eğiticinin eğitim alması sağlanmıştır. Bunların arasından 13.537 öğretmen eğitimin üçüncü ve son evrelerine de katılmış, bu öğretmenlerin de %94’ü yazılı sınavı geçip sertifika almaya hak kazanmıştır. Bu arada 107.938 Türk öğretmene toplumsal bütünlüğü gözeterek devlet okullarına devam eden mülteci çocukları desteklemeleri, çocukların akademik ve psikososyal ihtiyaçlarına cevap verme kapasitelerini geliştirmek amacıyla eğitimler verilmiştir. Okullardaki rehberlik hizmetlerini daha iyi hale getirmek üzere geliştirilen Psikososyal Destek (PSD) modülünü gözden geçirme çalışmaları halen sürdürülmektedir. Mülteci çocuklarla çalışan öğretmenlerin, okulların ve rehber öğretmenlerin

18,616
Suriyeli
gönüllü öğretmen

107,938
Türk
öğretmen

GEM’lerdeki ve devlet okullarındaki mülteci çocukları destekleme kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik eğitim aldı

kapasitesini desteklemek üzere özel eğitim ve rehberlik hizmetlerini ele alan iki adet kılavuz kitap yayınlanmıştır.

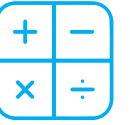
Standartlar, müfredat ve öğrenme ortamları açısından, öğrenme deneyimini zenginleştiren ve devlet okullarındaki temel müfredatı takviye eden ‘Okula Uyum’ ve ‘Çocuk Sosyal ve Finansal Eğitimi’ (ÇSFE) programlarının hazırlanması tamamlanmıştır. EoÇ’nin değerlendirme ve tanılanmasına yönelik araçlar geliştirilerek Gaziantep, Ankara ve İstanbul’daki 10 adet Rehberlik ve Araştırma Merkezinde test edilmiştir. İlkokul 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin ilkokulu temel okuma-yazma ve matematik becerileriyle donanmış olarak tamamlamalarına yardımcı olmayı amaçlayan İlkokullarda Yetiştirme Programının (İYEP) hazırlıkları sürmektedir. Bu iki sınıfa giden çocuklara yönelik etkinlik kitapları ile öğretmenlere yönelik kılavuz kitaplar hazırlanmış, 234 MEB personeli ve eğitim uzmanı da ihtiyaç analizi çalıştay ve eğitici eğitimleri aracılığıyla geliştirme ve pilot uygulama süreçlerine katkıda bulunmuştur. Bir milyon set Türkçe ders kitabı (A1 ve A2 düzeylerinde) temin edilerek, 8-17 yaş grubundan 500 bin Suriyeli çocuğa ulaştırılmak üzere TDO ve GEM’lere dağıtılmıştır.

©UNICEF/Feyzioglu

UNICEF EÇE'ye erişim kapsamının genişletilmesi, dezavantajlı çocuklara eşitlikçi eğitim fırsatları tanınmasında politika geliştirme görüşmelerine devam etmiştir. Bu çerçevede, MEB'in EÇE düzenleme ve planlama toplantıları ile Gazi Üniversitesi tarafından düzenlenen ve 875 katılımcı ile gerçekleşen 5. Uluslararası EÇE Konferansına destek verilmiştir. UNICEF toplum ve ev temelli EÇE programlarının uygulanmasında Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) İdaresi ve Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) ile ortaklıklarının kapsamını genişletmiştir. Bu uygulama kapsamında 8.574 Türk ve Suriyeli çocuğa (4.189 kız, 4.385 erkek) ulaşmak üzere iki dilde (Arapça/Türkçe) düzenlenen EÇE yaz okulları da yer almıştır.

MEB ve UNICEF; EÇE'yi bir giriş noktası olarak kullanarak EoÇ'nin sosyal olarak içerilmeleri için ortak bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Bu girişim, ailelerde ve topluluklarda farkındalık yaratılması, ihtiyaca karşılık verecek eğitim materyallerinin hazırlanması ve öğretmen eğitimi programlarının uygulanması süreçlerini hayata geçirerek, ilk etapta Antalya, Bursa, Gaziantep, İzmir, Konya ve Samsun illerinde kapsayıcı EÇE'ye katılacak 1.180 EoÇ'yi hedeflemektedir.

5,279
çocuk

Türkçe, okuma-yazma, sayısal beceri, yetiştirme ve telafi derslerine katıldı

Yaygın eğitim

UNICEF, örgün olmayan/yaygın eğitim alanında MEB ve Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) ile birlikte güç durumdaki Türk ve Suriyeli ergenlik çağındaki çocukların kaliteli ve kapsayıcı eğitime erişimde karşılaştıkları güçlükleri ele almıştır. Okul dışında kalan Suriyeli çocuklara yönelik hizmetler kapsamında 46.653 kişiye ulaşılarak okullaşmanın önündeki engeller belirlenmiştir. Bu engeller arasında finansal sorunlar, çocuk işçiliğinin mali getirisi, eğitim fırsatları konusunda bilgisizlik ve okul kayıt işlemlerindeki güçlükler yer almaktadır. Bu başlık altındaki çalışmalar, okul dışında kalan mülteci çocukların hizmetlere erişimini kolaylaştırmayı ve eğitim ihtiyaçlarının yaygın eğitim ortamlarında karşılanmasını hedeflemektedir.

UNICEF GSB ile birlikte 15 ildeki 41 gençlik merkezinde 10 bin Suriyeli çocuğa yönelik düzenlenen Türkçe dil kurslarına destek vermektedir. Buna ek olarak, sivil toplum kuruluşlarıyla yapılan işbirlikleri sayesinde 5.279 çocuğa (3.204 kız, 2.075 erkek) Türkçe dil, temel okuryazarlık ve sayısal beceri geliştirme, yetiştirme ve telafi dersleri verilmiştir.

UNICEF, MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne de teknik ve finansal destek sağlamıştır. Bu destek, eğitimlerinde birkaç yılı kaçırmış durumda olan ve halen okul dışında bulunan Suriyeli çocuklar ve ergenler için hızlandırılmış öğrenme programı hazırlanmasına

yöneliktir. Hızlandırılmış Öğrenme Programı (HÖP) müfredatı MEB tarafından geliştirilerek son haline getirilmiştir. 2018 yılı başlarında devreye girecek olan bu programdan ilk 18 aylık dönem içinde en az 20 bin çocuğun yararlanması öngörülmektedir.

Ortaöğretimin üst kademesinde devamsızlık ve okulu bırakma eğilimlerini önlemek üzere en dezavantajlı gruplardan biri olan 9. sınıf öğrencilerine yönelik Okul Oryantasyon Programı (OOP) gözden geçirilerek güçlendirilmiştir. 16.000 takım OOP-9 Kaynak Seti tüm 'genel' liselere dağıtılıp uygulanmış, böylece mülteci çocuklar da dâhil olmak üzere 600 bin öğrencinin orta okuldan liseye geçişinde kolaylık sağlanmıştır. Program 2018 yılında mesleki/teknik liselerle imam hatip liselerinde de uygulanarak tam kapsamına ulaştırılacaktır.

iki dilli
EÇE yaz
okulu

ÇOCUK KORUMA ALANINDA ÜLKE PROGRAMI SONUÇLARI

69,709

mülteci çocuk

55 güvenli alanda verilen
PSD'den yararlandı

117,699

Korunma ihtiyacı olan

mülteci çocuk

tespit edilerek ilgili
sosyal hizmetlere yönlendirildi

Çocuk koruma sistemleri

UNICEF, güç durumdaki Türk ve mülteci çocukların ihtiyaçlarının daha etkili biçimde karşılanması amacıyla ulusal çocuk koruma (ÇK) sistemlerini güçlendirme çalışmalarını ortaklarıyla birlikte sürdürmüştür. Bu kapsamda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) işbirliğinde ve Türk Kızılayı ortaklığında, UNICEF tarafından desteklenen Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) Programına ÇK bileşeni de dâhil edilmiştir. Bu bileşen, 15 ildeki 49.600 mülteci çocuğa koruma hizmetleriyle ulaşılmasını hedeflemektedir. Uygulamanın ilk altı ayında ekipler 11 ilde 24.461 çocuğa ulaşmıştır. Programın ilk evresinin ardından bu sayının daha da artması beklenmektedir.

UNICEF ve ASPB aynı zamanda ülke ölçeğindeki aile sosyal destek programının (ASDEP) kapsamını mülteci aileleri de içine alacak şekilde genişletme çalışması içindedir. Halihazırda altı ilde uygulanmakta olan program aracılığı ile 28.800 mülteci çocuğa daha ulaşmak üzere 2018 yılında 15 ile daha yaygınlaştırılacaktır. ASPB'nin çocukların psikososyal destek (PSD) ihtiyacına yanıt verme kapasitesini güçlendirmeye yönelik çabalar da sürdürülerek bu kapsamda 45 personele eğitim verilmiştir.

UNICEF 2016 yılında başlatılan reform ve standartların uygulanmasına süreklilik kazandırmak için ASPB'ye bağlı kurumsal bakım birimlerinde kalite güvence mekanizmalarının işletilmesine destek sağlamak amacıyla, 76 teknik personelin eğitici olarak eğitilmesini ve 172 kurumun da kendi kendini değerlendirmesine imkan verecek standart ve sistemleri kullanmasını sağlamıştır.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) ile birlikte hazırlanan yeni çalışma planı; yanlarında kimsesi bulunmayan ve ailelerinden ayrılmış olanlar da dâhil olmak üzere göçmen ve mülteci çocuklara ilişkin yasaların analizi; çocukların belirlenmesi, kaydedilmesi ve yönlendirilmesi açısından ilgili personelde ÇK kapasitesinin geliştirilmesi; kabul ve bekletme merkezlerinde çocuk dostu mekânlar oluşturulması; bu merkezlerde göçmen ve mülteci çocukların korunmasına yönelik asgari standartlar ile bu çocukların ev sahibi topluluklarla bütünleşmelerini sağlayacak girişimlerin hayata geçirilmesi konularına odaklanmıştır.

©UNICEF/Rich

Bu alandaki ortak çalışma, göç yönetimi stratejisinin oluşturulmasında ve uygulanmasında çocuğun yüksek yararının merkeze alınmasına da katkıda bulunacaktır.

UNICEF, hükümet kuruluşları ve STK'larla ortaklığını pekiştirerek mülteci çocuklara yönelik ÇK hizmetlerinin sunumunu güçlendirmiştir. Toplum temelli hizmetler sunan ortaklarının iletişim ağı aracılığıyla 69.709 mülteci çocuk 55 güvenli alanda verilen psiko-sosyal destekten yararlandırılmıştır. Ayrıca, korunma ihtiyacı olan 117.699 mülteci çocuk belirlenerek ilgili uzmanlık hizmetlerine yönlendirilmiştir. Bu çocuklardan 27.483'ü özel uzmanlık gerektiren hizmetlerden faydalanmıştır.

Türk Kızılayı bünyesindeki gezici ekipler, GİGM ve MEB il müdürlükleriyle işbirliği halinde 14 GEM ve 1 geçici konaklama merkezinde 5.898 Suriyeli ve Türk çocuğa psikososyal bakım hizmetleri vermiştir. UNICEF, 36 STK psikoloğu ve aile danışmanının ASPB çocuk yetiştirme programı çerçevesinde eğitici olarak eğitim almasına destek vermiştir. Eğitilen bu kişiler daha sonra 15 belediyeye ait tesislerde 16.247 aileyi ve yerel paydaşı eğitmiştir.

UNICEF ortakları aracılığıyla, çocuk koruma konuları açısından orta ya da ileri derecede risk altında oldukları belirlenen 18.812 Suriyeli aileye koruma amaçlı e-kart dağıtılmasını desteklemiştir.

960 hizmet sağlayıcı

çocuk evliliklerini önlemek
ve müdahale etmek üzere
eğitim aldı

Çocuk evlilikleri

2016 yılında Gaziantep Belediyesi ile ortaklaşa başlatılan 'Çocuk Evliliklerinin Önlenmesi için Yerel Girişim Çalışması'; yerel ölçekte çok sektörlü eşgüdümün güçlendirilmesini, önleme, müdahale ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesini hedeflemektedir. Girişim kapsamında 2017 yılında hayata geçirilen kapasite geliştirme programları aracılığıyla 960 hizmet sağlayıcısına ulaşılmıştır. 2018 yılında, düzenlenecek olan ve çocuk ve yetişkin erkeklerin özellikle hedefleneceği toplum temelli önleyici etkinliklerle yaklaşık 100 bin çocuk ve ebeveyne ulaşılması planlanmaktadır. Kilis Belediyesi ile başlatılan benzer bir ortaklıkta ise hedef 2018 yılı sonuna kadar kapasite geliştirme programlarıyla toplam 2 bin hizmet sağlayıcısına; farkındalık yaratmaya yönelik müdahalelerle de toplum genelinde 1.000 kişiye özelde ise 70 bin çocuk ve aileye ulaşmaktır. Politika düzeyinde ise UNICEF, zamana bağlı hedeflere sahip çok sektörlü bir stratejinin

belirlenmesi için ASPB ile birlikte savunu çalışmalarını sürdürerek çocuk evliliklerine yol açan ekonomik, yapısal ve toplumsal etmenleri ele almayı hedeflemektedir.

UNICEF, Çocuk Dostu Kentler (ÇDK) Programı aracılığıyla 51 Belediyeden 69 hizmet sağlayıcısının eğitimini desteklemiş, çocuk evlilikleriyle mücadelede 25 kentte daha ileri düzeyde farkındalık ve kapasite oluşturulmasına katkıda bulunmuştur. 18 ilden toplam 136 saha çalışmanı, topluma erişim ekiplerinde yer alan çocuk koruma görevlisi ve psikolog, UNICEF'in işbirliği içinde olduğu kuruluşlar için yürütülen "eğitici eğitimleri" aracılığıyla çocuk evliliklerinin önlenmesi ve müdahale stratejilerinin geliştirilmesi konularında eğitilmiştir.

4,226 kız çocuk ve kadın toplumsal cinsiyet temelli şiddeti önlemek ve bu tür durumlara müdahale etmek üzere tasarlanan eğitime katıldı

Çocuk evlilikleri konusunda UNICEF liderliğinde, UN Women, UNFPA, UNHCR ve IOM'un katılımıyla ortak bir BM programı hazırlanmıştır. Uygulama, İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Kuruluşu'nun finansal desteğiyle Ocak 2018'de başlatılmıştır. Farklı BM kuruluşlarının güçlü yönlerini bir araya getiren bu ortak programın amacı, çocuk yaşta, erken ve zorla yapılan evliliklere karşı mücadelede merkezi ve yerel kurumsal kapasiteyi güçlendirmek, özellikle de program kapsamında belirlenecek olan 12 ilde çocuk yaşta evliliklerin sürmesine katkıda bulunan olumsuz toplumsal normları ele almaktır.

UNICEF hükümet dışı kuruluşlarla ortaklık halinde, toplumsal cinsiyet temelli şiddete (TCTŞ) maruz kalmış veya kalma riski altındaki kız çocuklarına toplum temelli ve çok disiplinli önleme ve müdahale hizmetlerinin ulaştırılmasını desteklemiştir. Kız Çocuklar İçin Güvenli Merkezler aracılığıyla kız çocuklarına ve TCTŞ mağdurlarına çok disiplinli ve entegre hizmetler verme çalışmaları devam etmiştir. Bu kapsamda, ihtiyaca göre uyarlanmış psikososyal destek, bireysel ve grup danışmanlığı seansları da dâhil olmak üzere TCTŞ'yi önlemeye ve gerekli müdahaleyi yapmaya yönelik

düzenlenen programlı ve toplum temelli etkinlikler ile 4.226 Suriyeli ve Türk kız çocuk ve kadına ulaşılmıştır. Şanlıurfa Barosu Kadın Hakları Komisyonu 737 genç anne ve babaya yasal haklar, yasa uygulama ve adalet sistemine erişim gibi konularda düzenli oturumlarla eğitim verirken farkındalık yaratma ve çocuk yetiştirme eğitimi oturumlarıyla da 3.039 kişiye ulaşılmıştır.

69.709 çocuğun yararlandığı psiko-sosyal program toplumsal cinsiyete duyarlı etkinlikler içerirken, ASPB tarafından uygulanan ve bu yıl 15 belediyede 16.247 Suriyeli ebeveyne ulaşan çocuk yetiştirme programında da toplumsal cinsiyetle ilgili modüller yer almaktadır.

UNICEF Eğitim Programında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi uygulamasının izlenmesinde MEB'le yakın işbirliği içinde çalışmıştır. Bu program, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Okul Standartlarının gözden geçirilmesi ve yaygınlaştırılması ve 12 derse toplumsal cinsiyete duyarlı ve bu konuya özel etkinlikler dâhil edilmesiyle toplumsal cinsiyet eşitliğini eğitim sisteminin bütününde yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

Mono Printing "Justice for Every Child"
Yasemin Türkmen, age 16, from Gaziantep/Turkey

601
yargıç, savcı ve mahkeme
tarafından görevlendirilen uzman
çocuk hakları, çocuk gelişimi ve
çocuk dostu görüşme teknikleri
konularında eğitim aldı

30
çocuk dostu
görüşme odası
23 kentteki adliye
binalarında
hizmete açıldı

Çocuklar için adalet

2017 yılında UNICEF, Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği (TBB) ve STK'larla işbirliği içinde çocuk adalet sistemini güçlendirme çalışmalarını sürdürmüştür.

2016 yılına ait en son adli istatistiklere göre, çocuklara karşı açılan ceza davalarının sayısındaki azalma sürmüştür, 2015 yılında 173.297 olan bu sayı 135.517 olarak kaydedilmiştir. Ülkedeki çocuk mahkemeleri sayısının artmasına rağmen 2016 yılında, haklarında dava açılan çocukların %51,3'ü ihtisaslaşmamış genel mahkemelerde yargılanmıştır. Tutuklu ve hükümlü çocuk sayısı ise Aralık 2016'ya kıyasla yaklaşık %20 artarak 2.940'a ulaşmıştır. 2016 yılında suç mağduru çocuk sayısı önceki yıla göre 7 bin artışla 83.607'ye ulaşmıştır. 2017 yılına ait verilere ise 2018 yılının ilk aylarında ulaşılması öngörülmektedir.

UNICEF, adalet sisteminde kanunla ilişki halindeki çocuklara, özellikle de yargı süreçlerine dahil olan çocuk mağdurlara ilişkin yönetsel süreçlerin güçlendirilmesine yönelik yasal reform sürecine aktif olarak katkıda bulunmuştur. Bu çerçevede, Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Daire Başkanlığı'nı kanunla ilişki halindeki çocuklara yönelik politikalar geliştirmek ve uygulamakla görevlendiren mağdur hakları yasa tasarısının 2018 yılında kabul edilmesi beklenmektedir.

UNICEF ayrıca, çocuk dostu adli görüşme odalarının hukuki çerçevesinin hazırlanmasında Adalet Bakanlığı ile işbirliği içinde çalışmıştır. Bu odalar, bir taraftan herhangi bir davada tüm tarafların adil yargılanma hakkını güvence altına alırken, diğer taraftan gerekli adli görüşmelerin çocuğa duyarlı ve çocuklar açısından ikinci bir mağduriyete meydan vermeyecek biçimde yapılmasını sağlamaya yöneliktir. Bugüne kadar 23 ilin adliye binalarında 30 görüşme odası oluşturulurken, 2018 itibarıyla 31 görüşme odasının daha hizmete girmesi planlanmaktadır.

UNICEF, Adalet Bakanlığı ve Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği (ÇOKMED) ile yaptığı işbirliği çerçevesinde gerçekleştirdiği eğitimlerle 518 mahkeme uzmanı ile 83 hâkim ve Cumhuriyet savcısının, uluslararası düzenlemeler, iletişim becerileri, çocuk gelişimi ve çocuk dostu adli görüşme teknikleri gibi konularda kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmuştur. Bu eğitimleri takip eden dönemde yapılan görüşmelerin sayısında gözle görülür bir artış gözlenmiş, Nisan ayından bu yana, toplam 1.245 kadar görüşme sisteme kaydedilmiştir.

©UNICEF/Ergen

UNICEF ayrıca Türkiye Barolar Birliği (TBB) ile yaptığı işbirliği çerçevesinde çocukların adalete hakkaniyetli bir şekilde erişebilmesine yönelik girişimleri desteklemiştir. "Türkiye'de Çocukların Adalete Erişim Hakkı Çerçevesinde Hukuki Yardım Hizmetlerine Dönük İhtiyaç Analizi" başlıklı çalışma, hukuki yardım hizmetlerinin kalitesi ve bu hizmetlere erişim açısından önemli sorun alanlarını tespit etmiş, bu arada hukuki temsil, vesayet ve statü belirlenmesi gibi mülteci çocuklara özgü konulara da özellikle dikkat çekmiştir. Bunun yanı sıra UNICEF, TBB Çocuk Hakları Komisyonu'ndaki üyelik statüsünü yeni oluşturulan kurulda da sürdürmüştür.

UNICEF, kanunla ihtilaf halindeki çocukların alıkonması ve hapsedilmesine yönelik alternatiflerin

yaygınlaştırması çabalarını da sürdürmüştür. Bu çalışmalarda bilhassa denetimli serbestlik hizmetlerinin kalitesinin güçlendirilmesine ağırlık verilmiştir.

Risk ve ihtiyaç değerlendirme araçlarının geliştirilmesi ile denetimli serbestlik altındaki çocuklara yönelik destekleyici müdahale programlarının hazırlanması yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmaların 2018 yılında tamamlanması öngörüldürken, söz konusu araç ve programların denetimli serbestlik sürecine yönelik temel bir adım olması ve kanunla ihtilaf halindeki çocuklar söz konusu olduğunda alıkonma ve hapsedilme gibi işlemlere karşı daha fazla alternatif sağlanmasına katkıda bulunması hedeflenmektedir.

Çocuk haklarının bağımsız kurumlarca izlenmesi alanında UNICEF, Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK) ile diyalogunu ve ortaklığını sürdürmüştür. Kuruma yapılan başvurular artmaya devam etmekte ve bu da kurumun görünürlüğünün arttığını, rolünün ve görevinin toplum tarafından daha iyi anlaşıldığını göstermektedir. 2017 yılında çocuk web portalı aracılığıyla doğrudan çocuklar tarafından yapılan başvuru sayısı 2016'dakinin üç katına ulaşarak 217 olarak kaydedilmiştir.

Bu dönemde UNICEF ve KDK arasında imzalanan yeni çalışma planı ile KDK'nın çocukların dahil olduğu şikayet başvurularını daha etkili biçimde ele alabilmesi ve bu bağlamda kurumun inceleme kapasitesinin güçlendirilmesi, görünürlük ve erişimin yaygınlaştırılarak bu hizmetlere yönelik talebin artırılması ile KDK'nın gerek sivil toplum gerekse de doğrudan çocuklarla arasındaki diyalogun artırılması hedeflenmektedir. UNICEF ayrıca, çocuk hakları, çocuğa karşı şiddet, eğitim ortamlarında şiddet, çocuk koruma sistemlerinin yapılması ve işleyişi gibi konularda yaklaşık 30 KDK uzmanına eğitim vererek kurumsal kapasitenin güçlenmesine de katkıda bulunmuştur.

UNICEF ve KDK ayrıca, çocuk hakları alanındaki örnek uygulamaların paylaşılıp tartışılacağı etkinlikler aracılığıyla uluslararası bilgi alışverişinin geliştirilmesi konusunda da anlaşmaya varmıştır. UNICEF, bu bağlamda yeni seçilmiş olan kadın ve çocuk haklarından sorumlu Kamu Denetçisi'nin Mayıs 2017'de Sofya'da gerçekleştirilen 'Avrupa'da yeni kurulan ya da yeni atanan çocuk ombudsmanları için ENOC/UNICEF Kapasite Geliştirme Semineri'ne katılması konusunda destek sağlamıştır. Toplantının ardından KDK, Avrupa Çocuk Ombudsmanları Ağı'na (ENOC) resmi başvuruda bulunmuştur. Kurumun 2018 yılında ENOC'a üye olması beklenmektedir.

Bu arada UNICEF KDK'nın çocuklar, gençler ve sivil toplum aktörleriyle sistematik ilişkisini desteklemeyi de sürdürmüştür. Uluslararası Çocuk Günü kapsamındaki etkinliklerin bir parçası olarak Kamu Başdenetçisi

ASPB'nin Çocuk Danışma Kurulu ile görüşmüş ve çocuk hakları konusunda bilgi alışverişinde bulunmuştur. UNICEF ayrıca çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve izlenmesinde gelişme sağlanması çabalarında STK'ların rolünün güçlendirilmesine yönelik olarak KDK ile çocuk hakları alanında faaliyet gösteren STK'lar arasında çeşitli toplantılar yapılmasına önayak olmuştur.

UNICEF, çocuğa karşı şiddet (ÇKŞ) ve engeli olan çocuklarla (EoÇ) ilgili konuların gündemde kalmasını sağlama çabalarının bir parçası olarak sivil toplumun çocuk haklarının izlenmesi ve çocuklara yönelik kapsayıcı ve yenilikçi hizmetleri yaygınlaştırma kapasitesinin güçlendirilmesine de katkıda bulunmuştur. Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemek için Ortaklık Ağı, çocuk haklarının daha iyi izlenmesini ve ihlal vakalarının yerel düzeyde bildirilmesini sağlamak için KDK'ya başvuru konusunda çocuk ve ailelere yönelik taslak kılavuzlar hazırlamıştır. Ayrıca farklı mercilerin ÇKŞ olaylarına tepki vermedeki kapasite eksikliklerine ilişkin bir değerlendirme gerçekleştirmiş ve üniversite temelli Çocuk Koruma Merkezleri ile baroların çocuğa karşı şiddetle ilgili verileri toplayıp analiz etme çalışmalarına yol gösterecek göstergeleri geliştirmeye başlamıştır.

UNICEF Türkiye'de çocukların durumunu ve korunma ihtiyaçlarını izlemek üzere STK'lar, barolar, meclis komisyonları ve diğer BM kuruluşlarıyla düzenli olarak yürüttüğü ikili görüşmelerini sürdürmüştür.

çocuklar
için
adalet

125,796
Türk ve Suriyeli genç sosyal dayanışma ve diğer kaynaştırıcı etkinliklere katıldı

27 ergen ve genç gönüllü
çocuk haklarını izleme çalışmalarında belediyeleri desteklemek üzere eğitim aldı

Ergen ve gençlerin katılımı

UNICEF, Türk ve Suriyeli ergen ve gençlere aralarındaki bütünleşmeye ve birlikte uyum içinde yaşamalarına yardımcı olacak beceriler kazandırarak ve bu becerileri kullanacak uygun ortamlar sunarak sürece katkıda bulunmuştur. UNICEF, belirlenen 20 ilde, ergen ve gençlere yönelik güçlü ve kapsayıcı ağlar oluşturulması amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP) da dahil olmak üzere hükümet ortakları ile uluslararası ve ulusal STK ortaklarına teknik destek sağlamıştır. Sosyal Uyum Programı kapsamında başlatılan bu çalışmalar, UNICEF'in ihtiyacı olan ergen ve gençlere daha geniş ölçekte destek sağlayabilmesine olanak tanımıştır. 2017 yılında 644 Türk ve Suriyeli genç (369 kız, 275 erkek) ana eğitim ekibinin bir üyesi olarak eğitilmiş ve bu eğiticiler kendi topluluklarında 125.796 Türk ve Suriyeli gence ulaşımlardır (77.494 kız, 48.302 erkek). UNICEF, Çocuk Dostu Şehirler (ÇDS) girişimi kapsamında 27 ergen ve genç gönüllüye (18 kız, 9 erkek) Çocuk Haklarına dair Sözleşme (ÇHS), kararlara anlamlı katılım ve "çocuk dostu şehir ve mahallelerin oluşturulması" konularında eğitici eğitimi vermiştir. Bu kişiler daha sonra usta eğiticiler olarak görevlendirilmiştir. Eğitim alan gönüllüler, yaşadıkları belediye sınırları içinde çocuk haklarının uygulanmasını izleyecek ve akranlarına kazandıkları becerileri eğitimlerle aktararak belediyelerinin ÇDS çalışmalarına destek vereceklerdir.

UNICEF, Suriyeli ve Türk ergen ve gençlerin toplumsal açıdan anlamlı etkinliklere daha fazla katılımını sağlamaya yönelik yeni bir strateji geliştirmek üzere geçmiş iki yıldan çıkartılan derslere de başvurarak ergen gelişim ve katılım programını değerlendirme ve analiz etme çalışmalarına başlamıştır. Strateji 2018 yılında tamamlanacak ve uygulamaya konulacaktır.

Sosyal Uyum Programının uygulama kapsamı genişlerken, UNICEF akardan akra oturumlarının kalitesinin artırılmasına odaklanmaktadır. Eğiticilerin yerel uygulamalarını desteklemek amacıyla ASPB ile birlikte yeni bir interaktif araçlar seti geliştirilmiştir. Buna ek olarak ergenleri ve gençleri çocuk hakları, uyuşmazlık çözümü ve toplumsal bütünlük gibi konularda bilgilendirmeyi ve süreçlere katılmalarını sağlamayı hedefleyen bir sosyal uyum kutu oyunu geliştirilmektedir. Materyal son haline getirilmek üzere şu an test edilmektedir.

UNICEF destekli Kız ve Ergen Dostu Merkezler Türk ve Suriyeli gençlerde yaşam becerileri geliştirme çalışmalarına katkı sağlamayı sürdürmüştür. Bu kapsamdaki etkinlikler, gençlerin duygusal ve sosyal anlamda esenliklerini ve temel becerileri öğrenip kullanmalarını desteklemekte, ilgi alanlarıyla uyumlu projelere aktif katılım sağlayabilecekleri fırsatlar sunmaktadır. Söz konusu girişimler arasında, çok sayıda mültecinin de bulunduğu düşük gelir düzeyindeki çevrelerde yaşayan Türk ve Suriyeli gençlere yönelik kapsamlı bir yaşam becerileri programı da yer almaktadır. Kişisel gelişime odaklanan program, MEB Özel Eğitim Genel Müdürlüğü Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri ve UNICEF'in STK ortaklarından olan RET ile birlikte hazırlanmıştır. Programın izlediği şelale modelinde, eğitim alan gençler eğitimden sonra kendi topluluklarında akranlarıyla birlikte ve akranlarına yönelik sosyal eylem projeleri düzenleyen kolaylaştırıcılar olarak görev yapmaktadırlar. Son olarak, 3.229 ergen (2.128 kız, 1.101 erkek) programı başarıyla tamamlamış ve kendi topluluklarında başlangıç olarak toplam 4.882 akra yönelik etkinliklerde kolaylaştırıcılık yapmıştır. Türk Kızılayı ile birlikte gerçekleştirilen çalışmada ise 727 Suriyeli ergen Gönüllü Liderlik Programı'na katılmıştır. Bu program gençleri, çocuk dostu mekânlar gibi gönüllülük temelli programlara yönelik liderlik becerileriyle donatmaktadır.

SOSYAL POLİTİKA ALANINDA ÜLKE PROGRAMI SONUÇLARI

188,444

mülteci çocuk

Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY)

Programından

yararlandı

Dezavantajlı Türk çocuklar için önceden de uygulamada olan Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) Programı'nın mülteci çocukları da kapsayacak biçimde genişletilmesi 2017 yılında gerçekleşmiştir. Bu gelişme, UNICEF tarafından 2016 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Türk Kızılayı arasında başlatılan politika diyalogunun sonucu olarak gerçekleşmiştir. Mayıs 2017'de gerçekleştirilen ilk ödemede 56 bini aşkın mülteci çocuğun ailesi nakit yardımdan yararlanmıştır. Aralık ayında ise yararlanıcı sayısı 188.444'e ulaşmıştır (95.108 kız, 93.336 erkek). Ödemelerin yapılabilmesinin şartı, okula devamlılıkta %80 oranına ulaşılmasıdır. Amaç, zor durumdaki mülteci çocuklarda okullaşmanın ve okul devamlılığının artırılmasıdır.

UNICEF ayrıca ailelerin kış aylarında artan temel ihtiyaç giderlerini karşılamalarına yardımcı olmak için nakit ya da kart ödemelerle 34 bin civarında

aileye ulaşmıştır. Bu destekten 102 bin çocuk faydalanmıştır.

Mülteci ya da Türk, çalışan çocuklar ülkede en güç durumdaki kesimlerden birini oluşturduğu için UNICEF Türkiye'de çocuk işçiliği sorununun ele alınmasında çok boyutlu bir strateji izlemektedir. 2017 yılında UNICEF ve ILO çocuk işçiliği konusunu ele alan programlarının daha etkili hale getirilmesi için kalkınma ve insani yardım alanındaki aktörlere destek amacıyla "Çocuk İşçiliği Teknik Ekibi"ni oluşturmuştur. UNICEF ayrıca program hazırlama ve tanıtım-savunu faaliyetleri çerçevesinde çocuk işçiliğine ilişkin kanıt oluşturmak ve çalışan çocukların ailelerini desteklemek için STK'larla olan ortaklıklarının kapsamını genişletmiştir. Ailelere sağlanan sosyal, ekonomik, psiko-sosyal ve eğitim desteği, yarısını çocukların oluşturduğu yaklaşık 15 bin kişiye ulaşmıştır.

©UNICEF/Feyzioglu

UNICEF Türkiye çocuk işçiliği konusunda önlemlerin geliştirilip güçlendirilmesi amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) İş Teftiş Kuruluyla ortaklık oluşturmuştur. Bu ortaklık aracılığıyla 400'ü aşkın iş müfettişi çocuk işçiliği, çocuk hakları ve iş ilkeleri konularında eğitim almıştır. 2018 yılında da devam ettirilecek olan programın, sosyal koruma, eğitim ve iş teftiş arasındaki bağlantıları güçlendiren bir modeli içermesi de planlanmaktadır. Bu çalışmayı tamamlayan bir başka ortaklık da, çok sayıda çocuğun çalıştığı küçük ölçekli işletmeleri temsil eden Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) ile olan ortaklıktır. Bu ortaklık aracılığıyla ise, TESK üyelerinin kendi işyerlerinde çocuk haklarını gözetme, çocukları teknik ve mesleki eğitim

fırsatlarına yönlendirme kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Çocuk Dostu Kentler (ÇDK) programı 100'den fazla belediyeye ulaşmıştır. Bu bağlamda, özel olarak çocuk işçiliği, çocuk evlilikleri, çocuk katılımı ve çocuğa duyarlı bütçeleme ve planlama konuları olmak üzere belediyelerin çocuk hakları alanında program geliştirme kapasiteleri güçlendirilmiştir. Program ayrıca, çocuk dostu kentler için daha fazla kaynak ayrılmasına yönelik tanıtım-savunu çalışmalarına ve belediyeler arasında bilgi paylaşımını artıracak platformların oluşturulmasına da katkıda bulunmuştur. Bu deneyimden hareketle belirlenen yol gösterici ilkeler Türkiye Belediyeler Birliği aracılığıyla yaygınlaştırılacaktır.

ERKEN DÖNEM ÇOCUK GELİŞİMİ ALANINDA ÜLKE PROGRAMI SONUÇLARI

5 yaşından küçük
376,000
mülteci çocuk
ülke çapındaki UNICEF
destekli aşı kampanyası
kapsamında sağlık
ekipleri tarafından
taramadan geçirildi

Mülteci çocukların bağışıklanma durumuna ilişkin kaygılara yanıt olarak Sağlık Bakanlığı (SB) 2017 yılında beş yaşından küçük kayıtlı ve kayıtlı olmayan mülteci çocuklara yönelik ek bir aşı kampanyası hayata geçirmiştir. UNICEF ve DSÖ tarafından da desteklenen kampanya kapsamında ülke ölçeğinde üç tur aşı yapılırken mültecilerin yoğun olarak bulunduğu 20 ile özel ağırlık verilmiştir. Kampanya, sağlık merkezleri, geçici aşı merkezleri ve gezici sağlık ekipleri aracılığıyla beş yaşından küçük 376.000 mülteci çocuğa ulaşmış, bu çocukların penta-valent (DaPT-IPV-Hib), Kızamık-Kabakulak-Kızamıkçık (KKK) ve Hepatit B aşuları açısından durumlarını belirlemiştir. Bu değerlendirmenin ardından 121.600 çocuğa pentavalent aşı dozları verilmiş, 142.000 çocuğa da KKK aşısı yapılmıştır. Kampanyaya ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla izlenen strateji kapsamında UNICEF tarafından desteklenen ve ilgili STK'ların da katılım sağladığı bir iletişim kampanyası yürütülmüştür. UNICEF aynı zamanda Suriye bağlantılı cVDPV2 (aşı kaynaklı çocuk felci virüsü tip-2) salgınına

yönelik ihtiyat planı çerçevesinde SB'ye 50.000 doz IPV (inaktif çocuk felci aşısı) temin etmiştir.

UNICEF 2016 yılından bu yana politika diyalogları yürüterek, çocuk bakım hizmeti verenlere yönelik mesleki standartların geliştirilmesini desteklemiştir. Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği ve Binbirçiçek Vakfı UNICEF'in desteğiyle bu konuda uluslararası katılımlı bir çalıştay düzenlemiştir. Bu diyalogun ve ilgili uzmanlarla gerçekleştirilen takip amaçlı görüşmelerin sonucu olarak, ilgili sertifikasyon paketleriyle birlikte "Çocuk Gelişimi Ulusal Mesleki Standartlar" (CGUMS) alanında dört düzey belirlenerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı Mesleki Yeterlilik Kurumu'na (MYK) sunulmuştur. MYK, Mart 2017'de 'çocuk bakım elemanı/gelişimcisi' ve 'çocuk gelişim uzmanı' mesleki vasıflarını benimsemiştir. Bu, Türkiye'de ev temelli çocuk bakımına yönelik EÇG yaklaşımlarının güçlendirilmesinde ileriye doğru atılmış önemli bir adımdır.

KISALTMALAR

AFAD – Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
ASDEP - Aile Sosyal Destek Programı
ASPB – Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
C4D – Kalkınma için İletişim
ÇEZE - Çocuklarda Erken ve Zorla Evlendirme
ÇDK – Çocuk Dostu Kent
ÇHS – Çocuk Haklarına dair Sözleşme
ÇK – Çocuk Koruma
ÇSFE – Çocuk Sosyal-Finansal Eğitimi
ÇSGB – Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ÇYS – Çocuklara Yönelik Şiddet
DSÖ - Dünya Sağlık Örgütü
EÇG – Erken Dönem Çocuk Gelişimi
EÇE – Erken Dönem Çocuk Eğitimi
ENOC – Avrupa Çocuk Ombudsmanları Ağı
EoÇ – Engelleri olan Çocuklar
EPMS - Eğitim Personeli Yönetimi Stratejisi
GAP – Güneydoğu Anadolu Projesi
GEM – Geçici Eğitim Merkezi
GİGM – Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
GSB – Gençlik ve Spor Bakanlığı
HDK – Hükümet Dışı Kuruluş
HÖP - Hızlandırılmış Öğrenim Programı
ILO – Uluslararası Çalışma Örgütü
I/NFE – Örgün Olmayan/Yaygın Eğitim
IOM – Uluslararası Göç Örgütü
KB – Kalkınma Bakanlığı

MEB – Milli Eğitim Bakanlığı
MYK - Mesleki Yeterlilik Kurumu
OK – Ombudsmanlık Kurumu
OOP – Okul Oryantasyon Programı
PTT – Posta ve Telgraf Teşkilatı
PSD – Psikososyal Destek
REP - Telafi Eğitimi Programı
RET – Uluslararası Mülteci Eğitimi Vakfı
SB – Sağlık Bakanlığı
SKH – Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi
STK – Sivil Toplum Kuruluşu
SYDV - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (Vakıfları)
ŞEY – Şartlı Eğitim Yardımı
TBB - Türkiye Barolar Birliği
TCTŞ - Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet
TESK - Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu
TKV - Türkiye Kalkınma Vakfı
TKO – Türk kamu okulu
TürkStat – Türkiye İstatistik Kurumu
UNFPA – Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
UNHCR – Birleşmiş Milletler Mülteciler Kuruluşu (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği)
UKP – Ulusal Kalkınma Planı
UNICEF – Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım fonu
DSÖ – Dünya Sağlık Örgütü
YÖBİS - Yabancı Öğrenci Bilgi İşletim Sistemi

Bu raporda yer verilen faaliyetler aşağıda belirtilen destekçilerin değerli katkılarıyla hayata geçirilmiştir:

Hükümetler

Almanya Hükümeti
Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti
Finlandiya Hükümeti
Fransa Hükümeti
Hollanda Hükümeti
İrlanda Hükümeti
Japonya Hükümeti
Kanada Hükümeti
Kuveyt Hükümeti
Norveç Hükümeti

Avrupa Birliği

Avrupa İnsani Yardım ve Sivil Koruma
Genel Müdürlüğü (DG ECHO)
Avrupa Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakereleri
Genel Müdürlüğü (DG NEAR)

UNICEF Milli Komiteleri

UNICEF Alman Komitesi
UNICEF Hollanda Komitesi
UNICEF Türkiye Milli Komitesi
UNICEF için Amerika Birleşik Devletleri Fonu

unicef
her çocuk için

 unicefturkiye unicefturkiye unicefturk

unicef.org.tr